

MNOŽITI TRAJNICE DOMA JE POSEBEN UŽITEK

Kdor najde v domačem vrtnarjenju sredstvo za sprostitev in užitek, rad marsikatero rastlino tudi sam razmnoži. Spremljati rast od mlade do odrasle rastline pomeni ustvarjanje novega življenja.

Že res, da nam danes ni težko poiskati vrtni center ali vrtnarijo in v bogati ponudbi izbrati rastline za svoj vrt. Tudi spletne trgovine so že dobro uveljavljene v naši zavesti in radi se jih poslužujemo tudi, ko kupujemo rastline. Vendar je razmnoževanje v domačih razmerah svojevrsten hobi in posebno zadovoljstvo. Zlasti pa smo veseli, če nam uspe razmnožiti nenavadne in redke vrtno rastline.

Nikakor pa razmnoževanje trajnic ni tako zelo enostavno, da bi nam vsak poizkus uspel. Predvsem pa je treba vedeti, da različne trajnice razmnožujemo na različne načine. Nekatere seveda tudi na več možnih načinov.

Najbolj poznan način razmnoževanja trajnic in tudi najlažje izvedljiv je že od nekdaj delitev, ko razraslo skupino enostavno izkopljemo in razrežemo na več delov. Lahko z lopato štirharico tudi samo odrežemo del skupine in ga presadimo na novo lokacijo. Seveda pa na ta način ni možno množiti tistih trajnic, ki razvijejo močno srčno korenino ali imajo močno razvejane in dolge korenine.

Setev semena je nekoliko bolj občutljivo opravilo in ni vedno uspešna. Tudi ne da vedno potomstva, ki bi bilo enako staršem. Vsekakor pa je nakup ali domača pridelava semena nekaterih trajnic pogosto vrtno opravilo. Še zdaleč pa mnogih semen ni enostavno najti in seveda zelo veliko trajnic s semenom sploh ni možno razmnoževati. Nekatere trajnice pa se velikokrat tudi same razsejejo in potem rastejo vsepovsod, tam, kjer si jih želimo in tudi tam, kjer so nam v napoto. Takšne samosevce pač presadimo na ustrezno mesto ali pa jih poplevemo kot plevel, če jih ne potrebujemo.

Veliko trajnic množimo s potaknjenci, ko primerno dozorele vršičke odrežemo ali odlomimo in jih posadimo v zasenčen prostor in vedno rahlo vlažno prst. Lahko kar na stalno mesto, še večkrat pa jih potem, ko se ukoreninijo presadimo tja, kjer bodo ostale.

Potaknjence pa lahko pri določenih rastlinah naredimo tudi iz različnih drugih delov rastlin in ne samo iz poganjkov. Tako lahko nove rastline vzgojimo iz delčkov korenin ali listov. Lahko pa tudi iz celih listov. Tako dobimo koreninske ali listne potaknjence. Pri nekaterih praproth lahko vzgojimo nove rastline tudi iz listnih pecljev ali iz zarodnih brstičev, ki se razvijejo na listnih žilah ali na koncu listov. Razmnoževanje praproth s pomočjo trosov pač ni za amaterje in tudi profesionalni vrtnarji potrebujejo za takšno razmnoževanje laboratorijske pogoje.

Nekatere lilije razmnožujemo s pomočjo bulbil, ki jih razvijejo v zalistjih na cvetnem stebelu, druge s pomočjo luskolistov, ki jih oddelimo od čebulic. Nekatere gomoljne trajnice lahko razmnožimo tudi z razrezovanjem gomoljev, podobno kot to delamo pri krompirju.



Množenje netreskov s pomočjo zarodnih rozet, ki jih posadimo v peščeno zemljo, sploh ni komplicirano. V domačem vrtu lahko mlade rozete posadimo takoj na stalno mesto. Tudi tja, kjer je zelo malo zemlje. Posneto v vrtnariji Trajnice Golob-Klančič

Netreske, netreskovce in še nekatere druge trajnice razmnožujemo s pomočjo zarodnih rozet, ki jih te rastline razvijejo na daljših ali krajših pritlikah-stolonih. Tudi jagode razvijejo pritlike in na njihovih kolencih nove mlade rastlinice, ki se kar ukoreninjajo, ko pridejo v stik z zemljo. Tako se v nedogled sami razraščajo tudi vsi zimzeleni (Vinca) in osvajajo nov in nov teren, ker se korenine razvijejo na vsakem kolencu pritlik, ki ležijo na zemlji. Lahko pa na novo ukoreninjene rastlinice tudi uporabimo kot mlade rastline in jih razsadimo.

Skratka, če vemo, kateri način razmnoževanja je pri določeni trajnici možen, lahko marsikaj razmnožimo tudi sami. Če pa nismo sigurni, pa še vedno lahko eksperimentiramo, z večjim ali manjšim uspehom pač.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.